

Jugoslovenske železnice

GDJŽ XII br. 32/52

CENTRALNA KNJIŽNICA
MINISTRSTVA ZA PRAVOSODJE LRS

9668

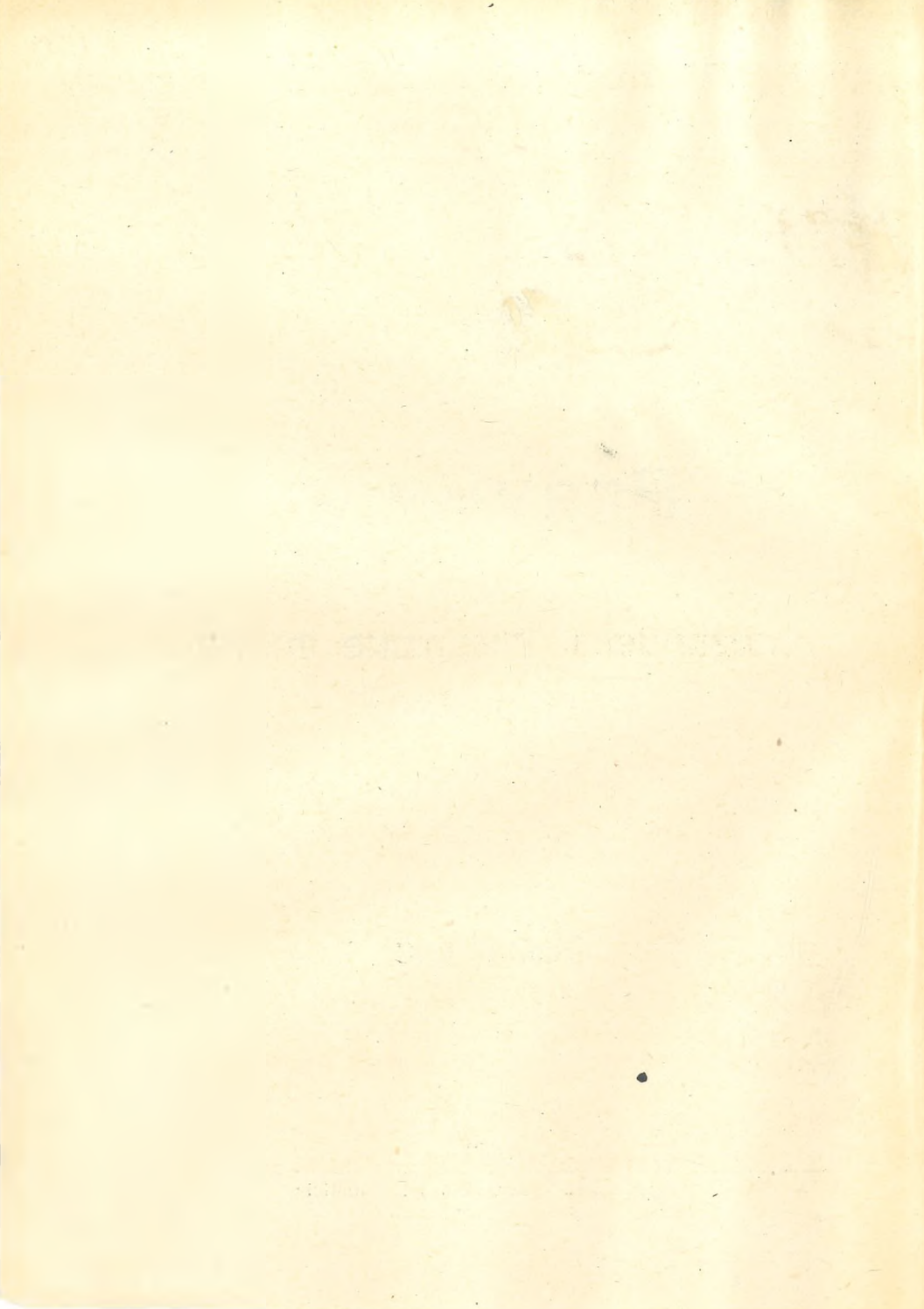
Pravilnik

o

obezbeđenju železničke imovine
od požara

Izdanje GDJŽ

1952

9662

Mr. št.
16.18/54.

9668

Na osnovu čl. 34 Uredbe o organizaciji i poslovanju Jugoslovenskih železnica propisujem

P R A V I L N I K O OBEZBEDENJU ŽELEZNIČKE IMOVINE OD POŽARA

Čl. 1

Organizacija i zadaci

Celokupnim poslovima obezbeđenja železničke imovine od požara, na teritoriji Jugoslovenskih železnica, rukovodi Odelenje za vojne poslove GDJŽ, koje propisuje uputstva, izdaje načelna naređenja za obezbeđenje železničke imovine od požara i vrši kontrolu primene propisanih mera.

U direktcijama železnica, za poslove vatrogastva nadležan je referent za vatrogastvo pri oteku za vojne poslove i to za sve železničke jedinice i preduzeća na teritoriji direktcije.

Zadatak je referenta:

1) Da neposredno kontroliše i da se stara za izvršenje propisa oko obezbeđenja železničke imovine od požara te u tom smislu izdaje konkretna naređenja.

2) Da kontroliše pravilnost sprovođenja mera oko smeštaja, održavanja i nabavke vatrogasnih sprava, opreme i pribora.

3) Za izvesne stručne zadatke vatrogasne službe referent može koristiti zapovednike vatrogasnih četa železničkih čvorova.

Pravo nadzora nad radom službe zaštite od požara kod železničkih jedinica, pored određenih železničkih organa imaju i nadležni organi unutrašnjih poslova.

Čl. 2

Šefovi železničkih jedinica odgovorni su za pravilno izvršenje propisa i naredaba, koje su u vezi sa službom odbrane od požara kao:

- 1) Da sve mere predohrane protiv požara budu ostvarene.
- 2) Da se sve požarne sprave, sredstva, pribor i vatrogasna oprema najcelishodnije raspodele, smeste i održavaju.
- 3) Da sve sprave, sredstva, pribor i vatrogasna oprema budu uvek u ispravnom stanju te da se blagovremeno preduzimaju potrebne mere za njihovu opravku i nabavku.
- 4) Da svoje osoblje upoznaju sa propisima ovog Pravilnika kao i svim naredbama, koje se izdaju u cilju službe obezbeđenja i odbrane od požara.
- 5) Da u sporazumu sa nadležnim organima unutrašnjih poslova odrede znak vatrogasne uzbune.
- 6) Da se redovno vrše vežbe vatrogasnih jedinica i da celokupno osoblje bude upoznato sa službom odbrane od požara, rukovanjem vatrogasnim spravama, sredstvima i priborom.

U mestima, gde postoje vatrogasne čete i vodovi, pored šefa jedinice biće odgovoran i zapovednik za obezbeđenje i odbranu od požara po propisima ovog Pravilnika.

Čl. 3

Svaka jedinica organizovaće vatrogasnu službu u smislu ovog Pravilnika:

- 1) Iz redova svojih radnika i službenika. Ovu službu vrši određeno osoblje pored redovne dužnosti i ista je obavezna za svakog radnika i službenika prema dobijenom zaduženju.
- 2) U onim jedinicama, gde za to postoje uslovi, može biti organizovano industrijsko-zavodsko dobrovoljno vatrogasno društvo prema postojećim propisima.
- 3) U izvesnim jedinicama, gde to prijlike zahtevaju, vatrogasna služba može biti organizovana od profesionalnih vatrogasaca.

Za osnivanje vatrogasne jedinice sastavljene od profesionalnih ili dobrovoljnih vatrogasaca važi sledeće:

- 1) Ako jedinica broji do 15 članova potrebno je odobrenje od direkcije železnica i nadležnog organa oteka unutrašnjih poslova gradskog ili sreskog narodnog odbora.
- 2) Za jedinice veće od 15 članova odobrenje daje direkcija u saglasnosti sa Ministarstvom unutrašnjih poslova nadležne republike.

U onim železničkim čvorovima, gde ima više jedinica i gde postoje uslovi, može se organizovati zajednička vatrogasna služba za ceo čvor. U tom slučaju troškove oko održavanja ove vatrogasne čete snose sve službene jedinice srazmerno prema objektima, količini i vrsti materijala.

U železničkim radionicama i drugim železničkim stovarištima mora se odrediti dežurstvo od članova vatrogasne jedinice, a u nedostatku iste od radnika i službenika dotične jedinice. Vreme dežuranja i način smenjivanja određuje rukovodilac jedinice, odnosno od njega ovlašćeni organ, s tim da ovo dežurstvo mora biti prilagođeno pripravnosti vatrogasaca dotičnog mesta.

Dežurni za vreme dužnosti ne sme da napusti mesto dežurstva, odnosno krug vatrogasnog reona.

Za vreme dežurstva van radnog vremena radnicima i službenicima pripada odgovarajuća nagrada.

Prema broju osoblja, prirodi i važnosti objekata po jedinicama, vatrogasne formacije mogu biti: ekipe, odeljenja, vodovi i čete.

Ekipe mora biti organizovane u svakoj železničkoj jedinici koja raspolaže sa manjim brojem osoblja. Ekipe se sastoje od 3—7 lica, a u manjim jedinicama može i ispod ovog broja.

Vatrogasno odeljenje mora biti organizovano u svakoj železničkoj jedinici koja ima 20 radnika i službenika odnosno više od 20 u jednoj smeni, tako da svaka smena ima svoje vatrogasne ekipe. Brojno stanje svake ekipe treba da bude od 6—8 lica.

Vatrogasni vod mora biti organizovan u svakoj železničkoj jedinici, koja ima 70 radnika i službenika odnosno više od 70 u jednoj smeni, tako da svaka smena ima svoje vatrogasno odeljenje. Jačina voda iznosi najmanje dva, a najviše četiri odeljenja.

Vatrogasna četa mora biti organizovana u svakoj železničkoj jedinici koja ima 200 radnika i službenika odnosno više od 200 u jednoj smeni, tako da svaka smena ima svoj vatrogasni vod. Jačina čete iznosi najmanje dva, a najviše četiri voda.

Čl. 5

Školovanje

Osooblje zaduženo za slučaj gašenja požara mora biti redovno školovano i praktično obučeno. Zato su odgovorni starešina vatrogasne jedinice, šef jedinice i sam radnik odnosno službenik.

Vežbe se po pravilu održavaju van radnog vremena, a izuzetno u radno vreme.

Ako se vežbe vrše u redovnom radnom vremenu, učesnicima sleduju njihove redovne prinadležnosti, a van radnog vremena učesnicima pripada odgovarajuća nagrada. Isto tako plaća se čišćenje, pregledi i manje opravke požarne sprema, ako se vrše van radnog vremena.

Ovo se ne odnosi na profesionalne železničke vatrogasce.

Ostalo železničko osoblje mora biti školovano iz ovog Pravilnika najmanje tromesečno jedanput. Stručna predavanja o vatrogastvu i praktične vežbe sa aparatima i drugim sredstvima organizuje i održava referent za vatrogastvo najmanje jedanput godišnje. Ovaj zadatak referent može poveriti najsposobnijim zapovednicima vatrogasnih jedinica.

Svako lice, koje rukuje zapaljivim i lakozapaljivim materijalom, mora poznavati i njihove opšte osobine, delovanje i način gašenja u slučaju požara kao i način njihovog prevoza.

Svaki starešina vatrogasne jedinice mora položiti odgovarajući stručni ispit pred nadležnim organima.

Čl. 6

Službeno odelo

Profesionalnim železničkim vatrogascima pripada uniforma kao i ostalim službenicima izvršne službe. Pored toga pripada im godišnje jedan par obuće.

Dobrovoljnim vatrogascima organizovanim u Savez, koji aktivno učestvuju u vežbama i gašenju požara, pripada uniforma i obuća koju mogu da nose samo za vreme vršenja vatrogasne službe i u određenim svečanim prilikama. Rok trajanja uniforme iznosi najmanje četiri godine u koliko ne bude oštećena prilikom gašenja požara.

Uniforma se mora držati čisto i uredno.

Čl. 7

Mere predohrane

Predohrana sastoji se u preduzimanju mera za sprečavanje izbijanja požara odnosno za gašenje početnih požara u koliko se pojave.

Za sve zgrade Jugoslovenskih železnica mora se propisati kućni red, koji će obuhvatiti i mere predohrane za obezbeđenje od požara.

Kod telefona u službenim prostorijama jedinica, dežurnog službenika, vratara, telefonskih centrala, moraju biti na vidnom mestu istaknuti brojevi telefona najbliže vatrogasne jedinice, stаницe za spasavanje, narodne milicije i električne centrale.

Znaci vatrogasne uzbune, koji se daju sirenom, moraju biti istaknuti kod samog mesta odakle se daju. Sa ovim znacima mora biti upoznato celokupno osoblje jedinice odnosno čvora.

Čl. 8

Sprovođenje mera predohrane

Sve železničke jedinice moraju se pridržavati i preduzimati sledeće mere predohrane:

1) Zapaljivi materijal kao drvo, ugalj, ambalaža sa slamom, rogoz, trska i sl. ne sme se smestiti:

a) na slobodnom prostoru na otstojanju bliže od 10 metara zgrada i stovarišta materijala;

b) na tavanima zgrada;

c) u praznim prostorijama stovarišta ili stanbenih zgrada;

d) na rampama za utovar;

e) u blizini peći i mesta gde se loži otvorena vatra.

Pri smeštanju ostalog materijala treba se pridržavati propisa Pravilnika 110.

2) Lakozapaljivi materijal kao benzin, nafta, ulje i sl. mora se smestiti prema postojećim propisima Osnovne uredbe o prometu sa zapaljivim tečnostima (Službeni list FNRJ br. 58/48 i 19/49).

3) Tavani zgrada i krovne konstrukcije moraju se držati uredno i čisto. Na njima ne sme biti prašine, paučine, ptičijih gnežda itd.

4) Dimnjaci ne smeju imati pukotine, da ne bi varnice mogle da izazovu požar. Vratanca dimnjaka moraju biti dupla i dobro zatvorena.

5) Dimnjake može paliti samo dimničar po postojećim propisima.

6) Na tavane, u podrumu i stovarišta sme se ulaziti samo sa zaštićenom svetiljkom.

7) Drvene krovne i tavsanske konstrukcije moraju biti zaštićene od požara i to barem krečenjem. Zabranjeno je podizati crep radi provetravanja tavana.

Čunkovi iz peći, koji prolaze kroz tavan ili zidove od zapaljivog materijala, moraju biti propisno izolovani.

8) Peći u prostorijama sa drvenim podom moraju stajati na limenim podlogama.

9) Svi otvori na zgradama okrenuti prema koloseku kada nisu pod nadzorom moraju biti zatvoreni, ako im je udaljenost manja od 12 metara od koloseka.

10) Svi ključevi od radnih prostorija moraju biti na tačno određenom mestu tako da se u svako doba mogu naći. Ključevi moraju biti obeleženi brojevima ili nazivom prostorije.

11) Oko svake zgrade mora biti očuvan slobodan pojas širine najmanje 5 metara. Zabranjeno je uz zgrade naslanjati ili slagati materijal u većim količinama, a naročito zapaljivi.

U železničkim čvorovima, radionicama i ložionicama naročito tamo gde postoji više objekata moraju biti predviđeni požarni putevi radi lakšeg pristupa objektima. Ovi putevi moraju biti stalno slobodni i vidno obeleženi tablama sa natpisom »požarni put« i strelicom koja označava pravac.

12) Kod svih železničkih objekata električne instalacije za osvetljenje i pogon mora biti sprovedena prema postojećim propisima.

13) U cilju sprečavanja požara po prestanku rada sve prostorije moraju biti pregledane od dežurnih vatrogasaca. U koliko ovi ne postoje onda od dežurnog čuvara ili lica određenog za ovaj zadatak. Pored toga kontrolisaće i ostale mere predohrane, koje bude nadležni rukovodioc jedinice propisao.

14) Kod smeštanja lakozapaljivih predmeta i materijala treba naročito paziti na najčešći pravac vetra, kako se ne bi pojavila vatra od varnica namešenih vetrom.

15) Prostor stovarišta zapaljivih predmeta mora biti očišćen od trave i ostalih organskih materija, koji se mogu sami od sebe zapaliti ili se lako pale.

16) Ako je zapaljivi materijal smešten u blizini koloseka mora se istaći tabla s natpisom »zabranjena upotreba pomoćne duvaljke«.

17) Radioničke prostorije moraju se svakodneвно čistiti i ovaj materijal smestiti na određeno mesto. Krpe, kućine, uljem

natopljeni fitilji moraju se stavljati u za to određene limene sanduke sa poklopcima. Ovi sanduci moraju biti udaljeni od predmeta.

18) Vagoni natovareni lakozapaljivim i eksplozivnim materijalom moraju se smestiti dalje od zgrada i naročito čuvati od požara.

19) Lokomotive u ložioničkim šupama ne smeju se držati pod vatrom i potpaljivati ako im se dimnjak ne nalazi pod dimovukom.

20) Pepee, gar i žeravice iz lokomotive smeju se izbacivati samo na određenim mestima. Ova mesta ne smeju biti u blizini stovarišta u kojima je smešten lakozapaljivi materijal. Gar i žeravica mora se odmah ugasiti.

21) O ispravnosti pepeljara i varničarki mora se strogo voditi računa shodno postojećim propisima.

22) Svaka lokomotiva mora biti snabdevena unificiranom spojkom za vatrogasna creva, ikako bi se mogla upotrebiti za gašenje požara. Po mogućstvu lokomotive snabdeti sa gumiranim armiranim crevom dužine do 20 metara sa montiranom mlaznicom i unificiranom spojkom radi eventualnog gašenja na pruži.

U ložionicama na lako pristupačnim mestima moraju se držati u pripravnosti gumirano-armirana creva odgovarajućeg prečnika dužine oko 20 metara sa montiranom mlaznicom i unificiranom spojkom. U slučaju požara ova creva se imaju montirati na unificiranu spojku lokomotivskog kotla radi gašenja. Ova creva se ne smeju upotrebljavati u druge svrhe.

Broj ovih creva zavisi od mesnih prilika i veličine ložionice. Male ložionice mogu imati po jedno crevo.

23) Čišćenje vatre za vreme vožnje duž pruge je zabranjeno. Lokomotive moraju biti snabdevene sa uređajima za hvatanje varnica.

24) Na onim mestima gde se sa rastopljenim metalom ili zapaljivim materijalom radi, ima se po podu posuti pesak u debjini od 8 cm, da bi se istekla ili izlivena materija upila. Pesak se mora povremeno obnavljati.

25) Na svim mestima gde se nalaze zapaljivi predmeti naročito u stovarištima i magacinima moraju se istaći table sa natpisom »zabranjeno pušenje«.

Propis predviđeni ovim članom odnose se i na one objekte i stovarišta materijala, koji nisu u osnovnim sredstvima Jugoslovenskih železnica, a nalaze se na njenoj teritoriji.

Šef jedinice propisao naredbom način kontrolisanja primene mera predohrane.

Čl. 9

Periodični pregledi

Šefovi svih jedinica odnosno od njih određeni organi u vremenu od 20—25 svakog meseca izvršiće pregled stanja smeštenog zapaljivog materijala, detaljan pregled celokupne vatrogasne spreme (sredstava i opreme) i ispitati dejstvo pumpe.

Šef sekcije za održavanje pruge odnosno od njega određeni organ mora tromesečno izvršiti pregled svih železničkih jedinica na svojoj teritoriji u pogledu građevinsko-tehničkih propisa, koji se odnose na bezbednost od požara kao i mere predohrane za sprečavanje požara. Ovu tromesečnu kontrolu vrši sa rukovodiocem jedinice koju pregleda. Tom prilikom vrši se pregled svih sredstava za gašenje požara kao i ostale vatrogasne spreme.

Dan tromesečnog pregleda treba podesiti po mogućstvu da se poklapa sa jednim od mesečnih pregleda jedinice, čiji se pregled vrši. Pri ovom pregledu sastavlja se zapisnik, koji potpisuju organ sekcije i šef jedinice.

O svakom izvršenom pregledu i o preduzetim merama sigurnosti sastavlja se zapisnik u tri primerka, od kojih prvi primerak jedinica zadržava za sebe, drugi dostavlja nadležnoj direkciji železnica, a treći nadležnim organima unutrašnjih poslova.

Sve utvrđene neispravnosti moraju se odmah otkloniti, a u slučaju nemogućnosti da se to učini, podnosi se o tome kao i o merama, koje treba preduzeti, izveštaj nadležnoj direkciji.

Starešine vatrogasnih jedinica železničkih radionica i određenih ložionica vršiće dva puta godišnje celokupan pregled vatrogasne spreme svih ostalih vatrogasnih jedinica svog reona.

Vanredne preglede celokupne službe obezbeđenja od požara mogu po potrebi da vrše organi direkcije železnica, Glavne direkcije železnica i organi ministarstva unutrašnjih poslova.

Čl. 10

Plan zaštite

Da bi se zaštita od požara mogla izvršiti uspešno, mora svaka organizaciona jedinica izraditi plan zaštite od požara u

saglasnosti sa nadležnim organima unutrašnjih poslova, a koji odobrava nadležna direkcija.

U mestu gde ima više železničkih jedinica njihovi rukovodioci moraju sporazumno izraditi zajednički zaštitni plan od požara.

Čl. 11

Vatrogasna sprema

Da bi vatrogasna organizacija sa uspehom mogla izvršiti svoj zadatak mora biti snabdevena sa odgovarajućom vatrogasnom spremom. U spremu spada:

1. Lična oprema,
2. Sredstva za gašenje požara i to:
 - a) sredstva za gašenje početnih požara
 - b) sprave za gašenje požara sa priborom i alatom.
3. Sanitetska oprema i materijal.

U ličnu opremu ubrajamo uniformu sa obućom i sav vatrogasni pribor i alat, sa kojima je redovno snabdeven svaki pojedini vatrogasac i sa kojim se kao pojedinac služi prilikom vršenja vatrogasne službe (opasač, sekira itd.). — Vidi prilog pod »lična oprema«.

U sredstva za gašenje početnih požara ubrajamo ona sredstva, koja služe za ugušivanje početnih požara, a koja se uvek moraju nalaziti pri ruci na tačno određenim i lako pristupačnim mestima za brzu upotrebu (kofa, čaklja, ručni aparati itd.). — Vidi prilog pod: »sredstva za gašenje početnih požara«.

U vatrogasne sprave spadaju sredstva sa kojima su vatrogasne jedinice opremljene i sa kojima se kao celina služi za gašenje i lokalizovanje razbuktalih požara (razne vrste pumpi, pribor, alat itd.) — Vidi prilog pod: »sprave, pribor i alat«.

U sanitetsku opremu i materijal ubrajamo sredstva, kojima se pruža neposredna pomoć ozleđenima kod požara. — Vidi prilog pod »sanitetska oprema i materijal«.

Količinu i vrstu vatrogasne opreme, sprava, pribora i alata jedinice će predviđati svaka za sebe imajući u vidu broj i vrstu objekata i opasnosti za izbijanje požara.

Sve jedinice odnosno svi objekti, gde postoje uslovi za izbijanje požara, moraju biti snabdeveni odgovarajućim sredstvima za gašenje početnih požara.

Sanitetsku opremu i materijal, jedinice će predviđati i nabaviti prema potrebi, a u sporazumu sa nadležnim saobraćajnim lekarom.

Čl. 12

Sredstva za gašenje početnih požara

Pri određivanju vrste i količine sredstava treba se pridržavati sledećih načela:

1. Da za svakih 200 m² zatvorenih prostorija kao što su: stolarska i tapetarska radionica, farbarnica, lakirnica, zatim stovarište zapaljivog materijala, staničnih magacina i sl. postavi najmanje po jedan ručni aparat sa odgovarajućim punjenjem za brzo gašenje požara.

2. Na mestima gde nema vodovoda, postaviti potreban broj rezervoara, kupa ili buradi sa vodom zapremine 0,5 m³ snabdeveni sa po dve kofe.

3. Na svakih 30 m² depoa ulja, petroleuma, benzina, nafte i sl. postaviti po jedan sanduk sa peskom zapremine 0,5 m³ snabdeven sa dve lopate, a pijuk po potrebi.

4. Svaku jedinicu odnosno objekat snabdeti potrebnim brojem vatrogasnih kula (čaklja) i vatrogasnih sekira.

5. Pokretne drvene lestve dužine od 4—5 metara, predviđaju se za sve jedinice a broj prema potrebi.

6. Svi mostovi gde postoje uslovi za izbijanje požara, moraju biti snabdeveni potrebnim sredstvima za gašenje početnih požara. Vrsta i količina sredstava određuje se prema veličini mosta i drugim uslovima.

7. Svaka železnička službena kola u vozu moraju biti snabdevena sa po jednom sekirrom, testerom i ručnim aparatom za suvo gašenje. Ovo važi i za poštanska kola.

8. U jedinicama gde postoji vodovod kod svakog hidranta, koji se predviđa za gašenje požara, mora biti u pripravnosti kuveljno crevo sa mlaznicom, priključkom za hidrant i ključem za otvaranje hidranta. Ovaj pribor mora biti smešten u za to određenom zaključanom ormariću sa staklenim vratancima. Na ormanu treba da piše »U slučaju požara razbiti staklo«.

Hidranti i cevi moraju biti u prečniku 52 mm.

Mesto hidranta mora biti jasno obeleženo tablom. Strelica na tabli treba da označi pravac gde se hidrant nalazi kao i njegovo otstojanje u metrima.

9. U većim jedinicama, gde nema vodovoda, vodu obezbediti kopanjem bunara, izgradnjom rezervoara, bazena i sl. Potrebna količina vode zavisna je od veličine postrojenja, broja i vrste požarnih otseka, od načina izgradnje zgrada, stepena zapaljivosti zgrada, materijala i pogona. Prosečno vreme trajanja požara do potpunog gašenja uzima se obično od 2—3 časa.

Sa rasporedom smeštaja i načinom upotrebe sredstava za gašenje požara mora biti upoznato zaduženo osoblje.

Čl. 13

Održavanje vatrogasne spreme

Kod održavanja vatrogasne spreme mora se:

1) Pokretne delove mehanizma vatrogasnih sprava podmazati čistim uljem, glatke metalne površine premazati lojem ili konzistentnom mašću, kožne delove držati u mekom masnom stanju, drvene delove povremeno premazati finnajsom.

2) Crpke po izvršenoj upotrebi spolja i iznutra potpuno suvim krpama izbrisati, ležišta i čepove podmazati uljem, a ventile lojem.

3) Voda u kacamama i buradima češće da se menja, no najmanje tri puta u vremenu od marta do novembra, da bi se izbeglo prljanje i kvarenje vode. Radi zaštite od mrazeva moraju se blagovremeno kace i burad isprazniti i smestiti. Hidranti se moraju osigurati od mraza.

4) Crpke i sudove za vodu zimi najbrižljivije isprazniti i osigurati od smrzavanja. Veća spremišta za celu spremu treba za vreme velike hladnoće da se drže u toplom stanju.

5) Vedra, lopate i pijuci namenjeni za vatrogasnu spremu obojiti crveno i držati na određenom mestu. Ovaj pribor ne sme se upotrebljavati u druge svrhe.

6) Vatrogasna creva držati osušena i očišćena. Posle svake upotrebe treba ih osušiti na promaji (ne na suncu) kao i složiti tako da ne budu savijena po istoj podužnoj ivici, kako bi se izbeglo prskanje creva.

Gumena spiralna creva za sisanje zaštititi konopcem, debljine od 6—8 mm da se ne kvare od trenja.

Vatrogasna sprema može se upotrebljavati samo u vatrogasne svrhe, vežbe i gašenje. Za njenu ispravnost odgovoran je šef jedinice i lice pod čijim je neposrednim nadzorom.

Ako se koji od predmeta sprema ne može na licu mesta opraviti, tada se ima odmah otpremiti za opravku nadležnoj radionici.

Opravka vatrogasne sprema je hitne prirode i radionice ih moraju odmah uzeti u rad.

Koje će radionice vršiti opravku vatrogasne sprema, kao i za koji reon određuje direkcija železnica za svoju teritoriju o čemu moraju biti upoznate sve jedinice.

Čl. 14

Smeštaj i raspored vatrogasne sprema

Vatrogasna sprema (pumpe, creva i dr.) mora biti smeštena na određenom lako pristupačnom mestu u zatvorenim prostorijama. Ova mesta imaju se vidno obeležiti belo obojenom tablom ispisano crvenim slovima »Vatrogasno spremište«.

Vatrogasna sprema mora biti raspoređena po mestima gde dolazi mogućnost za upotrebu pri gašenju požara.

Aparati za brzo gašenje požara moraju biti tako smešteni da nisu izloženi mrazu. Kod smeštaja ovih aparata voditi računa o prirodi njihovog punjenja.

Svaki radnik i službenik, a naročito vatrogasci moraju dobro poznavati raspored smeštaja vatrogasne sprema, kakva je sprema i koliko je ima.

Čl. 15

Taktika gašenja

Kod požara imamo napad, odbranu (ovo je moguće i zajedno) i spasavanje. Napadu je cilj isključivo da ugasi vatru. Kod odbrane je glavni zadatak da se spreči širenje požara, a kod spasavanja da se spase ljudski životi, predmeti od važnosti i vrednosti.

Rukovodilac gašenja požara odlučuje da li će se preduzeti napad, odbrana ili spasavanje. To u glavnom zavisi od objekta koji gori vremenskih prilika, raspoloživih ljudi i sredstava za gašenje požara. Prvenstveno treba imati pred očima spasavanje ugroženih lica. Postupak se sastoji u sledećem:

1) Kada se pojavi požar, svako lice koje to primeti, dužno je da preduzme sve mere da požar ugasi: vodom, peskom, ručnim aparatom za gašenje ili drugim pogodnim sredstvima za gašenje požara. Ukoliko ustanovi, da požar neće moći ugasiti, alarmira »požar« i preduzima mere, da se obavesti vatrogasna jedinica i šef jedinice u čijem se reonu pojavio požar.

2) U slučaju požara osoblje jedinice — sem onog neophodno potrebnog broja radnika i službenika za bezbedan saobraćaj vozova — stavlja se na raspoloženje za gašenje požara.

3) Ako požar izbije noću treba odmah probuditi stanovnike okolnih ugroženih zgrada.

4) Kod pojave požara prvenstveno treba spasavati ljude i životinje, zatim novac, hartije od vrednosti, dokumenta, skupocene stvari i ostalo.

5) Iz požarnog pojasa treba udaljiti sva vozila a naročito natovarena eksplozivnim i lakozapaljivim materijalom. Pri tome voditi računa, da se kako železnička tako i druga imovina sačuva od krađe.

6) Za slučaj, da se požar pojavi kod voza, koji je u pokretu, voz se mora zaustaviti i gasiti raspoloživim sredstvima, po mogućstvu napravama sa lokomotive.

7) Od vagona koji gori, treba odvojiti ostalu kompoziciju, da se vatra ne bi proširila na njih. Kod požara u zatvorenom vagonu ovaj se gasi otvaranjem vrata samo sa jedne strane.

8) Ako u blizini požara ima plinskih i električnih sprovodnika, oni se moraju odmah isključiti i isprazniti. Ponovo se mogu uključiti samo po naredenju rukovodioca za gašenje požara.

9) Gašenje požara u dimnjaku vrši se samo ako nije sigurno da je dimnjak potpuno ispravan. Ako je dimnjak ispravan a nema vetra, treba ostaviti njegovo gorenje, da se izvrši do kraja, samo treba voditi računa da se vatra ne prenese na zapaljive predmete. Ako dimnjak mora da se gasi, treba otvoriti vratance i većom mokrom krpom zatvoriti otvore. Treba izbegavati gašenje dimnjaka vodom.

Posle gašenja zapaljenog dimnjaka moraju se pregledati sve prostorije kroz koje dimnjak prolazi, a naročito tavanski prostor i tavanica.

10) Pri gašenju požara treba voditi računa da suviše velika količina vode ne pričini štetu nameštaju, robi itd.

11) Rušenje kod požara određuje samo zapovednik ili njegov zamenik. Ova mera se preduzima samo ako je neophodna.

12) Gradska ili druga vatrogasna četa poziva se ako železnička četa nije u stanju da efikasno savlada požar.

13) Gašenjem rukovodi zapovednik železničke vatrogasne čete, koji je dužan da o stanju požara i drugim okolnostima obavesti zapovednike onih četa, koje su eventualno došle u pomoć.

14) Železnička vatrogasna četa dužna je da pritekne u pomoć na poziv drugih ustanova i preduzeća ukoliko železnička služba to dozvoljava.

15) Vatrogasna jedinica, koja je pozvana dužna je da odmah ukaže pomoć. Ako je potrebno uvodi se u saobraćaj specijalan voz za prevoz ljudstva i pribora. Tome vozu treba omogućiti brz i nesmetan saobraćaj. Odborenje za uvođenje voza daje direkcija, a izuzetno i nadležna rasporedna stanica.

16) Dok se ne utvrdi, da je opasnost od vatre potpuno uklonjena, sprema za gašenje požara mora ostati na licu mesta, a samo mesto požara držati pod nadzorom, dok se zgarište ne raščisti.

17) Po završetku radova oko gašenja požara moraju se sva vatrogasna sredstva očistiti i dovesti u red, a isto tako i sama lična oprema vatrogasaca. Svaki nedostatak ima se odmah utvrditi i o tome obavestiti nadležni starešina.

Čl. 16

Dužnosti u slučaju požara

1. Dužnost dežurnog u jedinici:

- a) davanje određenog znaka za uzbunu;
- b) izveštava šefa jedinice i organa unutrašnjih poslova, a po potrebi poziva mesnu vatrogasnu četu;
- c) osigurava ceo požarni reon, zabranjuje pristup nepo-

trebnim licima, osim organima vlasti i potrebnom broju ljudstva za pomoć pri gašenju;

d) upućuje prispelo osoblje na određeno mesto;

e) određuje lica koja treba da čuvaju od krađe državnu i drugu imovinu.

2) Dužnosti zapovednika vatrogasne čete:

a) da izvrši raspored osoblja radi gašenja požara i da rukovodi radovima oko gašenja;

b) pri gašenju požara van svoga domicila zapovednik vatrogasne čete mora voditi računa i neophodnom osiguranju svoje jedinice;

3) Dužnost vatrogasaca:

a) da izvršuju naređenja i uputstva starešine;

b) da se akcija gašenja izvodi brzo i energično, mirno i pribrano.

Čl. 17

Isledenje požara

1. Svaki slučaj požara mora se odmah prijaviti telefonom i telegrafom:

a) nadležnoj direkciji železnica;

b) organima unutrašnjih poslova u mestu gde se požar dogodio.

2. Odmah po ugašenom požaru a najdalje idućeg dana ima se obrazovati komisija za izledenje požara.

3. Komisiju za isledenje požara sa štetom do 500.000 din. sačinjava šef Sekcije za održavanje pruge, šef jedinice u kojoj se dogodio požar, nadležni organ unutrašnjih poslova i zapovednik vatrogasne čete, koja je gasila požar.

4. Za isledenje požara sa štetom većom od 500.000 din. sastav komisije određuje nadležna direkcija. U komisiju ulazi po jedan službenik Odelenja za održavanje pruge, pravne službe, službe u čijoj jedinici se dogodio požar, zatim referent za vatro-

gasnu službu, nadležni organ oteka unutrašnjih poslova, kao i zapovednik vatrogasne čete, koji je požar gasio.

5) Po izvršenom isledenju sastavlja se zapisnik koji sadrži sledeće podatke:

- a) vreme i mesto gde je požar izbio;
- b) opis požara;
- c) uzrok požara, odnosno mišljenje ako je ovaj nepoznat;
- d) odgovornost za nastali požar i predlog komisije;
- e) opis i veličina štete;
- f) da li je objekat bio osiguran;
- g) da li se neko povredio prilikom gašenja požara i da li je bilo smrtnih slučajeva;
- h) eventualni predlog za pohvalu ili nagradu lica, koja su se naročito istakla prilikom gašenja požara;

6) Zapisnik o isledenju požara sastavlja se u tri primerka, od kojih se po jedan primerak dostavlja:

- a) direkciji železnica,
- b) oteku unutrašnjih poslova i
- c) referentstvu vatrogastva direkcije.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom glasniku GDJŽ.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaju da važe svi dosadani propisi koji se odnose na obezbeđenje železničke imovine od požara.

GDJŽ — XII br. 32/52

31 V 1952 god.

Beograd

Ministar Vlade FNRJ,
Pre sednik Saveta za saobraćaj i veze

Krsto Popivoda s. r.

Prilog:

SPISAK VATROGASNE OPREME I SREDSTAVA

Red. br.	Naziv materijala	jedin. mera	Primedba
I LIČNA OPREMA			
1	Vatrogasno odelo od čoje kompletno	pari	
2	Vatrogasno odelo od gradla ili kepera kompletno	"	
3	Vatrogasno odelo od kamgarna	"	
4	Vatrogasni zimski kaput od čoje	kom.	
5	Kožni kaput kratki	"	
6	Kožni kaput kratki sa krznenom postavom	"	
7	Kožni kaput dugački	"	
8	Kožni kaput dugi sa krznenom postavom	"	
9	Kombinezon za šofere	"	
10	Kišna kabаница	"	
11	Cipele duboke od kože	pari	
12	Čizme od kože	"	
13	Čizme gumene	"	
14	Čizme gumene visoke (do pojasa)	"	
15	Vatrogasni znak žuti za dobrovoljno vatrogastvo	"	
16	Vatrogasni znak beli za dobrovoljne vatrogasce	"	
17	Vatrogasni znak vezeni za dobrovoljne vatrogasce	"	
18	Vatrogasni znak žuti za industrijsko vatrogastvo	"	
19	Vatrogasni znak beli za industrijsko vatrogastvo	"	
20	Vatrogasni znak vezeni za industrijsko vatrogastvo	"	
21	Vatrogasni znak od metala za kapu i šlem	kom.	
22	Vatrogasni znak za kapu vezeni	"	
23	Kožni opasač sa prekoračnikom	"	
24	Penjački opasač kompletan sa sekiricom i torbicom sa priborom (naočare protiv dima, sunđer sa trakama, klin za spasavanje i staklena boca za sirće) T-32	kom.	
25	Penjačka sekirica	"	
26	Kožna futrola za sekiricu	"	

1	2	3	4
27	Kožna torbica bez pribora za penjački opasač	kom.	
28	Naočari protiv dima	"	
29	Sunder sa trakama	"	
30	Staklena bočica za sirće	"	
31	Klin za spasavanje	"	
32	Penjačko uže sa karabinom i alkom dužine 15 metara	"	
33	Penjačko uže sa karabinom i alkom dužine 20 metara	"	
34	Penjačko uže sa karabinom i alkom dužine od 25 metara	"	
35	Vatrogasni šlem	"	
36	Signalna truba velika	"	
37	Džepna dvoglasna truba	"	
38	Dvoglasna zviždaljka	"	
39	Vrpca za veliku trubu	"	
40	Vrpca za dvoglasnu trubu (zviždaljku)	"	
41	Plinska maska bez cedila	"	
42	Cedilo protiv dima	"	
43	Cedilo protiv kiseline i nikroznih gasova	"	
44	Cedilo protiv amonijaka	"	
45	Cedilo protiv prašine i magle	"	
46	Maska sa cedilom protiv ugljenog monoksida — CO	"	
47	Cedilo protiv ugljenog monoksida — CO	"	
48	Izolujući aparat za jedan sat rada komp.	"	
49	Maske za izolujući aparat	"	
50	Češićna boca za kiseonik za izolujući aparat pod red. br. 49	"	
51	Alkali — patrona za izolujući aparat pod red. br. 49	"	
52	Izolujući aparat za dva sata rada kompletni	kom.	
53	Češićna boca za kiseonik za aparat pod red. brojem 53	"	
54	Alkali-patrone za aparat pod red. brojem 53	"	
55	Aparat za davanje kiseonika kompl.	"	
56	Pul-motor za veštačko disanje kompl.	"	
57	Azbestno odelo komplet	"	
58	Azbestna ponjava 2×2	"	
59	Zaštitno odelo od impregniranog platna ili gume	"	

1	2	3	4
	II SREDSTVA ZA GAŠENJE POŽARA		
	SREDSTVA ZA GAŠENJE POČETNIH POŽARA		
1	Ručni aparat za mokro gašenje T-14	kom.	
2	Ručni aparat za gašenje penom T-15	"	
3	Ručni aparat za suho gašenje T-16	"	
4	Ručni aparat za gašenje ugljenom kiselinom CO ₂	"	
5	Ručni aparat za gašenje Tetrahlor ugljenikom od 2 litre	"	
6	Ručni aparat za gašenje Tetrahlor ugljenikom od 6 lit.	"	
7	Ručna pumpa za gašenje vodom i penom	"	
8	Bure za vodu gvozdene	"	
9	Bure za vodu drvene	"	
10	Bure za vodu betonske	"	
11	Kofe limene vatrogasne	"	
12	Sanduk za pesak	"	
13	Vatrogasna čačklja	"	
14	Lopata sa držaljom	"	
	SPRAVE PRIBOR I ALAT		
	Vatrogasne pumpe		
15	Ručna pumpa klipnjača prevozna	"	
16	Vatrogasna motorna pumpa pre- nosna kompletna sa kapacite- tom od 400—600 lit. u min. kod 8 atm. bez prikolice	"	
17	Vatrogasna motorna pumpa pre- nosna kompletna sa kapacite- tom od 600—800 lit. u min. kod 8 atm. bez prikolice	"	
18	Prikolica za prevoz prenosne motorne pumpe	"	
19	Auto-tenk sa ugrađenom pumpom sa dve kabine za vatrogasce i rezervoarom za vodu	"	
20	Auto-tenk sa ugrađenom pumpom sa jednom kabinom i rezervoar- om za vodu	"	

1	2	3	4
	Vatrogasne cevi i pribor		
21	Vatrogasne odvodne cevi od kudelje Ø 25 mm	met.	
22	Vatrogasne odvodne cevi od kudelje Ø 52 mm	"	
23	Vatrogasne odvodne cevi od kudelje Ø 75 mm	"	
24	Vatrogasne odvodne cevi gumirane Ø 25 mm	"	
25	Vatrogasne odvodne cevi gumirane Ø 52 mm	"	
26	Vatrogasne odvodne cevi gumirane Ø 75 mm	"	
27	Vatrogasne dovodne cevi bez spojke Ø 52 mm	"	
28	Vatrogasne dovodne cevi bez spojke Ø 75 mm	"	
29	Vatrogasne dovodne cevi bez spojke Ø 90 mm	"	
30	Vatrogasne dovodne cevi bez spojke Ø 110 mm	"	
31	Gumene cevi Ø 1/2"	"	
32	Gumene cevi Ø 1"	"	
33	Spojke za odvodne cevi »Štorz« Ø 25 mm	pari	
34	Spojke za odvodne cevi »Štorz« Ø 52 mm	"	
35	Spojke za odvodne cevi »Štorz« Ø 75 mm	"	
36	Spojke za dovodne cevi »Štorz« Ø 52 mm	"	
37	Spojke za dovodne cevi »Štorz« Ø 75 mm	"	
38	Spojke za dovodne cevi »Štorz« Ø 110 mm	"	
39	Podzemni hidrant kompl.	kom.	
40	Nadzemni hidrant	"	
41	Zidni hidrant	"	
42	Ključ za hidrant	"	
43	Mlaznice veličine I T-27	"	
44	Mlaznice veličine II T-27	"	
45	Univerzalni usnik T-28	"	
46	Vitlo za odvodne cevi prenosno	"	
47	Vitlo za odvodne cevi na dva točka	"	
48	Tlačna pumpa sa manometrom za ispitivanje cevi i drugih armatura	"	

1	2	3	4
49	Baterija od dve čelične boce za gašenje ugljeničnom kiselinom na dva točka	kom.	
50	Baterije od tri čelične boce	"	
51	Baterije od pet čeličnih boca	"	
52	Merzer »Komet« automat za gašenje požara penom na dva točka	"	
Vatrogasne lestve			
53	Sklapajuća lestva duž. 3 metra	"	
54	Sastavljača lestva od dva dela duž. 4,5 m	"	
55	Sastavljača lestva od tri dela duž. 6,5 m	"	
56	Sastavljača lestva od četiri dela duž. 8,5 m	"	
57	Naslonjača lestva duž. 4 m	"	
58	Kukača lestva duž. 4 m	"	
59	Kukača lestva duž. 4,80 m	"	
60	Krovnjača lestva	"	
61	Rastegača lestva prenosna dvodelna duž. 9,6 m	"	
62	Rastegača lestva prenosna trodelna duž. 14 m	"	
63	Rastegača lestva sa dva točka od dva dela od 12—16 m	"	
64	Rastegača lestva od dva točka od tri dela od 16—18 m	"	
65	Automobilska automatska lestva duž. 26 m	"	
66	Automobilska automatska lestva duž. 32 m	"	
67	Automobilska automatska lestva duž. 38 m	"	
68	Automobilska automatska lestva duž. 45 m	"	
Alat za rušenje i oprema za spasavanje			
69	Pijuk sa držaljom	"	
70	Ašov sa držaljom	"	
71	Vile prave sa držaljom	"	
72	Vile krive sa držaljom	"	
73	Motilka sa držaljom	"	
74	Sektira sa držaljom	"	
75	Čuskija	"	
76	Testera šumska	"	
77	Testera ručna	"	

1	2	3	4
78	Izolovane električne makaze za sečenje žice	kom.	
79	Uže za spasavanje duž. 25 m	"	
80	Uskočnica (platno u koje se skače)	"	
81	Spusnica otvorena	"	
82	Spusnica zatvorena	"	
Sprave i oprema za osvetljenje			
83	Baklja od voska ili smole	"	
84	Fenjer za sveću ili petrolejsku lampu	"	
85	Karbid lampu	"	
86	Ručna baterijska lampu sa napravom za penjačke opasače	"	
87	Baterijska lampu sa trobojnim staklom za signalizaciju	"	
88	Prenosni ručni reflektor sa čeličnom baterijom	"	
89	Električni agregat na benzinski pogon	"	
III SANITETSKA OPREMA I MATERIJAL			
1	Sanitetski automobil sa jednim ili više nosila	"	
2	Nosila za prenos ranjenika (rasklapajuća)	"	
3	Ručna apoteka u kazeti mala	"	
4	Ručna apoteka u kazeti velika	"	
5	Ručna apoteka sa torbom	"	
6	Poveska za ruku sa crvenim krstom	"	

VRHOVNO SODIŠĆE RS

S

9668

368.216.614.84

019541658

CG1SS 0